

Razvod braka i zakonska rastava

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Koji su uvjeti za dobivanje razvoda?

Za dobivanje razvoda na Malti bračni par mora podnijeti zajednički zahtjev ili jedan bračni drug mora podnijeti tužbu radi razvoda braka od drugog bračnog druga. U trenutku kada počinje brakorazvodna parnica, bračni drugovi morali su prethodno živjeti odvojeno u razdoblju ili razdobljima u ukupnom trajanju od četiri godine tijekom petogodišnjeg razdoblja koje neposredno prethodi zahtjevu/tužbi radi razvoda braka ili su morale proći najmanje četiri godine od datuma njihove zakonske rastave. Sud mora biti uvjeren i u to da nema razumnih izgleda za pomirenje bračnih drugova. Drugi je uvjet da bračni drugovi i sva njihova djeca moraju primati odgovarajuća novčana sredstva za uzdržavanje ako na to imaju pravo, ali se stranke u svakom trenutku mogu odreći tog prava na uzdržavanje. Razvod proglašen između bračnih drugova koji su bili rastavljeni sporazumom ili sudskom odlukom ne dovodi ni do kakvih promjena u onome što je naloženo ili dogovoreno između stranaka, osim posljedica koje proizlaze iz razvoda braka u skladu sa zakonom. Treba napomenuti da prije podnošenja zahtjeva ili tužbe radi razvoda braka nije potrebno da bračni drugovi prethodno budu rastavljeni sporazumom ili sudskom odlukom.

2 oji su razlozi razvoda?

U zakonu se ne navode osnove za razvod braka. Međutim, kao što je već navedeno u odgovoru o uvjetima za razvod, na datum početka brakorazvodne parnice bračni drugovi morali su prethodno živjeti odvojeno u razdoblju ili razdobljima u ukupnom trajanju od četiri godine tijekom petogodišnjeg razdoblja koje neposredno prethodi zahtjevu/tužbi radi razvoda braka ili su morale proći najmanje četiri godine od datuma njihove zakonske rastave.

3 Koje su pravne posljedice razvoda s obzirom na:

3.1 osobne odnose između supružnika (npr. prezime)

Razvod braka proglašen između bračnih drugova koji su bili rastavljeni sporazumom ili sudskom odlukom ne dovodi ni do kakvih promjena u onome što je naloženo ili dogovoreno između stranaka, osim posljedica koje proizlaze iz razvoda braka u skladu sa zakonom. Zakon o rastavi primjenjuje se na prezimena te supruga može nakon rastave odlučiti da će ponovo upotrebljavati svoje djevojačko prezime, ali tu odluku mora izjaviti u javnoj ispravi o rastavi, a u slučaju sudske rastave supruga tu izjavu mora dati u obliku podneska koji se zaprima u spis predmeta prije donošenja sudske odluke. Kada se proglašava razvod braka, svi građanski učinci i dužnost zajedničkog života stranaka prestaju. Nadalje, prestaju i prava na nasljeđivanje bračnih drugova, što stupa na snagu od datuma kada odluka ili presuda o razvodu postane pravomoćna.

3.2 podjelu imovine supružnika

Razvod braka proglašen između bračnih drugova koji su bili rastavljeni sporazumom ili sudskom odlukom ne dovodi ni do kakvih promjena u onome što je naloženo ili dogovoreno između stranaka. Člankom 66.D stavkom 5. malteškog Građanskog zakonika propisano je da po prestanku zajedničke stečevine ili preostale

zajedničke imovine kojom upravlja jedan od bračnih drugova, stranke u svakom slučaju, ako su obje s tim suglasne, imaju pravo na razvod bez likvidiranja imovine koju imaju u zajedničkom vlasništvu.

3.3 maloljetnu djecu supružnika

Kada se proglašava razvod braka, to nema učinak na prava i dužnosti roditelja prema njihovoj djeci ili prava i dužnosti povezane s bilo kojim sporazumom postignutim između stranaka o brizi i skrbi nad djecom. Međutim, jedna od stranaka može tvrditi da druga stranka nije sposobna preuzeti skrbništvo nad njihovom maloljetnom djecom te ako sud donese takvu odluku, stranka proglašena nesposobnom neće moći, u slučaju smrti druge stranke, preuzeti skrbništvo nad maloljetnom djecom bez odobrenja suda. Uzdržavanje maloljetne djece ostaje na snazi do njihove 18. godine života, a ako dijete nastavi sa školovanjem, uzdržavanje se nastavlja do njegove 23. godine života, osim ako je drukčije dogovoreno.

3.4 obvezu plaćanja naknade za uzdržavanje drugom supružniku?

Razvod braka proglašen između bračnih drugova koji su bili rastavljeni sporazumom ili sudskom odlukom ne mijenja ono što je naloženo ili dogovoreno između njih. Dakle, obveza uzdržavanja ne ukida se razvodom osim ako stranke odluče drukčije. Sud može, u odluci kojom prihvaća zahtjev/tužbu radi razvoda braka, a tijekom rasprave o predmetu i na zahtjev stranke koja ostvaruje pravo na uzdržavanje od protustranke za tu stranku ili njezinu djecu, naložiti da se plaćanje uzdržavanja od protustranke osigura primjerenim i razumnim jamstvom u skladu sa životnim prilikama stranaka. To jamstvo ne smije premašivati iznos petogodišnje naknade za uzdržavanje. Taj zahtjev može se podnijeti i u bilo kojem trenutku nakon donošenja spomenute sudske odluke, kada dopijeva na naplatu naknada za uzdržavanje.

Ako jedan od bračnih drugova ili oba bračna druga podnesu prijedlog za razvod braka nadležnom građanskom sudu nakon što su se dogovorili da će se razvesti i ako bračni drugovi nisu rastavljeni sporazumom ili sudskom odlukom, sud je dužan, prije nego što im odobri pokretanje postupka radi razvoda braka, pozvati ih da se pojave pred miriteljem kojeg imenuje sud ili je imenovan uz obostranu suglasnost stranaka radi pokušaja mirenja bračnih drugova, a ako mirenje ne uspije i bračni se drugovi nisu još dogovorili o uvjetima razvoda, radi omogućivanja strankama da se razvedu na temelju sporazuma. Tim sporazumom uređuje se jedno ili nekoliko sljedećih pitanja:

- briga i skrbništvo nad djecom
- provođenje vremena obiju stranaka s djecom
- uzdržavanje bračnih drugova ili jednog bračnog druga i svakog djeteta
- stanovanje u obiteljskom domu
- podjela zajedničke imovine ili preostale zajedničke imovine kojom upravlja jedan od bračnih drugova.

4 Što pravni pojam „zakonska rastava” znači u praksi?

Zakonska rastava odnosi se na podizanje tužbe jednog bračnog druga protiv drugog radi rastave i sud donosi odluku o pravima i dužnostima koje bračni drugovi imaju kada su zakonski rastavljeni.

5 Koji su uvjeti za zakonsku rastavu?

Razlozi za odobravanje zakonske rastave sljedeći su (jedan ili više njih):

- preljub
- obiteljsko nasilje
- izgredi, okrutnost, prijetnje ili teške ozljede koje je jedna stranka nanijela tužitelju/tužiteljici ili bilo kojem njegovu/njezinu djetetu
- od bračnih se drugova ne može razumno očekivati da nastave živjeti zajedno s obzirom na to da se bračna zajednica nepovratno raspala
- napuštanje.

6 Koje su pravne posljedice zakonske rastave?

Što se tiče uzdržavanja, bračni drug protiv kojeg je donesena odluka o rastavi dužan je uzdržavati drugog

bračnog druga i djecu dok ne navrš 18 godina, odnosno do njihove 23. godine života ako se nastave redovito školovati i osposobljavati. Iznos naknade za uzdržavanje bračnog druga i djece utvrđuje se uzimajući u obzir sve životne prilike bračnih drugova i djece, uključujući sljedeće:

- potrebe djece nakon razmatranja svih njihovih životnih prilika
- sve oblike invaliditeta fizičke ili duševne naravi
- stanja bolesti koja zbog svoje ozbiljnosti i intenziteta onemogućuju bračne drugove ili djecu da se sami uzdržavaju
- je li sposobnost zarađivanja stranke koja ostvaruje pravo na novčanu naknadu za uzdržavanje bila umanjena jer se ta stranka u braku brinula o domaćinstvu, bračnom drugu i podizanju zajedničke djece
- svi prihodi ili povlastice koje bračni drugovi ili jedan od bračnih drugova primaju u skladu sa zakonom
- stambene potrebe bračnih drugova i djece
- iznos na koji bi svaka stranka imala pravo kao na naknadu, uključujući, ali bez ograničavanja na, mirovinske doprinose, a za koji će zbog rastave izgubiti priliku ili mogućnost ostvarivanja.

Sud na zahtjev jedne od stranaka može odlučiti da će u obiteljskom domu živjeti jedna stranka, isključujući iz toga drugu stranku, i to na razdoblje i pod uvjetima koje sud smatra odgovarajućima. Sud ujedno može odlučiti da bi se obiteljski dom trebao prodati ako je uvjeren da će obje stranke i njihova djeca imati drugi odgovarajući smještaj te da se prihod od prodaje mora dodijeliti strankama na način koji sud smatra odgovarajućim ili, ako obiteljski dom pripada objema strankama, sud je dužan dodijeliti ga jednoj stranci koja je protustranci dužna nadoknaditi pretrpljeni financijski gubitak.

Pri donošenju odluke o rastavi sud je dužan dati i upute o tome kojem se bračnom drugu povjerava skrbništvo nad djecom, pri čemu se najveća pažnja posvećuje dobrobiti djece. Međutim, sud može na zahtjev jedne od stranaka proglasiti drugu stranku nesposobnom za preuzimanje skrbništva nad maloljetnom djecom i ako sud donese takvu odluku, stranka proglašena nesposobnom neće moći u slučaju smrti protustranke preuzeti skrbništvo nad maloljetnom djecom bez odobrenja suda.

Supruga pri rastavi može odlučiti da će ponovo upotrebljavati svoje djevojačko prezime, ali tu odluku mora izjaviti u službenoj ispravi o rastavi, a u slučaju sudske rastave tu izjavu mora dati u obliku podneska koji se zaprima u spis predmeta prije donošenja sudske odluke.

U svim slučajevima učinci rastave bračnih drugova prema trećim stranama ne prestaju, osim od dana upisa isprave o rastavi u Matičnom uredu.

7 Što izraz „poništenje braka” znači u praksi?

Poništaj braka znači da brak nema nikakve učinke. Taj se brak proglašava poništenim.

8 Koji su uvjeti za poništenje braka?

Brak je ništavan ako:

- nisu poštovane formalnosti koje su propisane kako bi brak bio valjan u skladu sa zakonima zemlje u kojoj se sklapa
- pristanak jedne ili druge stranke ishođen je nasiljem, fizičkim ili moralnim, ili je dâan iz straha
- pristanak se jedne stranke poništava zbog pogreške koja se odnosi na identitet druge strane
- pristanak jedne stranke dobiven je prijevarom o osobini druge stranke koja bi zbog svoje prirode mogla ozbiljno narušiti bračni život
- pristanak se jedne stranke poništava zbog ozbiljnog nepostojanja slobode odlučivanja o bračnom životu ili o temeljnim pravima i dužnostima bračnoga života ili zbog ozbiljne psihičke anomalije zbog koje ta stranka ne može ispunjavati temeljne bračne dužnosti
- jedna je ili druga stranka impotentna, bez obzira na to je li impotentnost apsolutna ili relativna, ali samo ako je impotentnost prethodila braku
- pristanak je jedne ili druge stranke dâan sa svjesnom namjerom koja se protivi smislu braka, odnosno radi iskorištavanja jednog ili nekoliko temeljnih elemenata bračnog života ili prava na spolni odnos u braku
- pristanak jedne ili druge stranke podliježe uvjetu koji se odnosi na budućnost
- jedna ili druga stranka, iako nije bila spriječena ili neodlučna, u trenutku sklapanja braka nije imala, čak i

- zbog prolaznog razloga, dovoljno intelektualnih sposobnosti ili volje za dobivanje pristanka za brak
- brak nije konzumiran.

9 Koje su pravne posljedice poništenja braka?

Smatra se da su učinci važećeg braka uvijek postojali kada se odnose na djecu rođenu ili začetu u braku koji je poništen, kao i učinci koji se odnose na djecu rođenu prije sklapanja takva braka i priznatu prije donošenja sudske odluke o poništaju braka. Ako je samo jedan bračni drug postupao u dobroj vjeri, ti se učinci primjenjuju u njegovu korist i u korist djece. Ako su oba bračna druga postupala u dobroj vjeri, učinci važećeg braka primjenjuju se samo u korist djece rođene ili začete tijekom braka koji je poništen. Bračni drug koji je odgovoran za poništaj braka dužan je plaćati naknadu za uzdržavanje drugom bračnom drugu u dobroj vjeri u razdoblju od pet godina. Ta dužnost prestaje ako stranka koja je postupala u dobroj vjeri sklopi brak tijekom tog razdoblja.

10 Postoje li načini alternativnog izvansudskog rješavanja pitanja povezanih s razvodom bez obraćanja sudu?

Ne, nema drugih mogućnosti. To se može obaviti samo na sudu.

11 Gdje trebam podnijeti zahtjev (molbu) za razvod/zakonsku rastavu/poništenje braka? Koje formalnosti treba poštovati i koje dokumente moram priložiti zahtjevu?

Tužba radi razvoda braka, sudske rastave ili poništaja građanskog braka mora se podnijeti Građanskom sudu (Obiteljskom odjelu), dok se zahtjev za upis poništaja braka dobivenog od Crkvenog suda na Malti mora podnijeti Žalbenom sudu. Tužba radi razvoda, rastave ili poništaja građanskog braka mora se podnijeti uz prisegu. Odgovor na tužbu mora se podnijeti u roku od 20 dana. Isprave koje je potrebno priložiti različite su i ovise o onome što stranka u postupku želi dokazati. Međutim, u slučaju upisivanja poništaja braka dobivenog od Crkvenog suda, moraju se priložiti preslika odluke Gradskog suda Malte, odluka Regionalnog suda drugog stupnja, rješenje o izvršenju i vjenčani list.

Obje stranke u postupku za rastavu braka u svakom trenutku postupka, ali ne i nakon što je postupak prekinut radi donošenja sudske odluke, zahtjevom mogu zatražiti da se tužba radi rastave u tom predmetu razmatra kao tužba radi razvoda braka.

12 Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Da, pravna pomoć može se pružiti pod uvjetom da se poštuju zahtjevi iz članka 912. Zakonika o organizaciji i parničnom postupku.

13 Je li moguće uložiti žalbu na odluku povezanu s razvodom/zakonskom rastavom/poništenjem braka?

Da, moguće je izjaviti žalbu protiv odluke o razvodu, zakonskoj rastavi ili poništaju. Međutim, treba imati na umu da nije moguće podnijeti žalbu protiv odluke o upisu poništaja braka koji je odobrio Crkveni sud Malte.

14 Što treba učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala odluka o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici?

Odluka stranog suda koja se odnosi na status vjenčane osobe ili koja utječe na taj status priznaje se u sve svrhe u okviru malteškog pravosuđa ako je tu odluku donio nadležni sud zemlje u kojoj jedna od stranaka u postupku ima prebivalište ili državljanstvo. To se upisuje u Matičnom uredu na Malti (Evans Building, Merchant's Street, Valletta VLT 2000).

Osim malteškog prava primjenjuje se i europsko pravo, odnosno Uredba Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. No 1347/2000. U članku 22. te Uredbe navode se razlozi za nepriznavanje sudskih odluka koje se odnose na razvod, zakonsku rastavu ili poništaj braka, odnosno:

- „(a) ako je takvo priznavanje očito u suprotnosti s javnim redom u državi članici u kojoj se zahtijeva priznavanje;
- (b) ako je donesena u odsustvu protustranke, ako protustranci nije dostavljeno pismeno o pokretanju postupka ili jednakovrijedno pismeno pravodobno da bi mogla pripremiti svoju obranu, osim ako je utvrđeno da je protustranka nedvosmisleno prihvatila sudsku odluku;
- (c) ako je nepomirljiva sa sudskom odlukom donesenom u postupku između istih stranaka u državi članici u kojoj se zahtijeva priznavanje; ili
- (d) ako je nepomirljiva s prethodnom sudskom odlukom donesenom u drugoj državi članici ili državi nečlanici, između istih stranaka, ako ta prethodna sudska odluka ispunjava uvjete potrebne za priznavanje u državi članici u kojoj se zahtijeva priznavanje”.

15 Kojem se sudu moram obratiti kako bih se usprotivio priznavanju odluke o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici? Koji se postupak primjenjuje u takvim slučajevima?

Priznavanje odluka o razvodu braka, sudskoj rastavi ili poništaju braka može se osporiti na Građanskom sudu (Obiteljskom odjelu). Postupak koji se primjenjuje na Malti propisan je poglavljem 12. Zakona Malte.

16 Koje zakonodavstvo u vezi s razvodom sud primjenjuje u postupcima između supružnika koji ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?

Građanski sudovi nadležni su odlučivati o zahtjevima/tužbama radi razvoda braka samo ako je ispunjen barem jedan od sljedećih zahtjeva:

- barem jedan bračni drug imao je prebivalište na Malti na datum podnošenja zahtjeva/tužbe radi razvoda braka nadležnom građanskom sudu; ili
- barem jedan bračni drug imao je uobičajeno boravište na Malti tijekom jednogodišnjeg razdoblja koje je neposredno prethodilo podnošenju zahtjeva/tužbe radi razvoda braka.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

■ Posljednji put ažurirano: 17/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.